

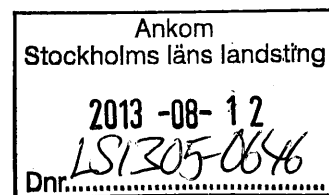
Landstingsstyrelsens förvaltning
Tillväxt, miljö och regionplanering

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-08-08

LS 1305-0646

Handläggare:
Kristian Hemström

Landstingsstyrelsen



Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till nationellt avfallsförebyggande program

Ärendebeskrivning

Naturvårdsverket har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på Naturvårdsverkets förslag till nationellt avfallsförebyggande program, "Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle - Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017".

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 augusti 2013
Förslag till yttrande den 8 augusti 2013
Naturvårdsverkets förslag till nationellt avfallsförebyggande program
"Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle - Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017"

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande över Naturvårdsverkets förslag till nationellt avfallsförebyggande program i enlighet med förslag till yttrande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Avfallsförebyggande insatser är högst prioriterade i den hierarki för avfallshantering som enligt EU:s ramdirektiv för avfall (2008/98/EG) ska utgöra prioriteringsordning för lagstiftning och politik på avfallsområdet. Avfallsförebyggande handlar om att tänka giftfritt och resurseffektivt redan från början, innan avfall uppstår. Det är generellt mer resurseffektivt att förebygga avfall än att materialåtervinna eller förbränna då avfallsförebyggande sparar in den energi och det material som behövs för att tillverka en ny produkt.

Sverige har kommit förhållandevis långt när det gäller att material- och energiåtervinna avfall. Förvaltningen ser det emellertid som mycket positivt att det nu tagits fram ett program för att stimulera även avfallsförebyggande åtgärder. Naturvårdsverkets vision överensstämmer med Stockholms läns landstings, där det inom ramen för det miljöpolitiska programmet för 2012-2016, *Miljöutmaning 2016*, finns tydliga mål om att minska både mängden avfall och innehåll av farliga ämnen i använda produkter. Förslaget på nationellt avfallsförebyggande program är ett första steg i rätt riktning inom ett område som är komplext, men mycket viktigt ur ett hållbarhetsperspektiv. Det är samtidigt ett område som kräver samverkan från många olika aktörer i samhället.

Bakgrund

I enlighet med avfallsdirektivet, 2008/98/EG, ska alla EU-länder ta fram ett avfallsförebyggande program. Programmet ska beskriva mål och åtgärder för att minska mängden avfall och avfallets farlighet samt indikatorer som mäter statusen på det avfallsförebyggande arbetet. I Sverige är det Naturvårdsverkets uppgift att ta fram ett sådant program. Syftet med programmet är att det ska vägleda och inspirera svenska aktörer så att miljömålen nås och det blir mindre avfall och fler giftfria produkter, oavsett hur mycket ekonomin växer. Målsättningen är alltså att bryta sambandet mellan genererad mängd avfall och ekonomisk tillväxt. De övergripande målen är att avfallsmängderna ska minska jämfört med år 2010, att innehållet av farliga ämnen i material och produkter ska minska till år 2020 och att det finns tillgänglig information om farliga ämnen i material, kemiska produkter och varor år 2020. Programmet pekar vidare ut fyra områden där man bedömer att det finns extra stort behov av åtgärder. Fokusområdena är mat, textil, elektronik och bygg- och rivningsavfall. Det avfallsförebyggande programmet kommer gälla mellan åren 2013 och 2017 varefter ett nytt program kommer tas fram.

Naturvårdsverket konstaterar att avfallshanteringen, generellt sett, fungerar bra i Sverige men att det stora problemet är att avfallsmängderna ökar. Scenarier visar att avfallsmängden i Sverige kan vara upp till fyra gånger så stor år 2050 om inte nuvarande trend bryts.

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till program samt miljökonsekvensbeskrivningen av programmet.

Överväganden

Förvaltningen delar Naturvårdsverkets bedömning att avfallsslagen bygg, mat, textil och elektronik bör prioriteras och anser att det är positivt att programmet kommer att innehålla en utvärdering av effekten av olika

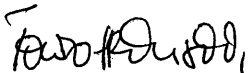
möjliga styrmedel för att uppnå målen. Förvaltningen anser emellertid att det i programmet kunde vara tydligare vilken roll offentliga aktörer har och vilka åtgärder de kan vidta. Som verksamhetsutövare kan landstingen (och andra offentliga aktörer) göra stora insatser för att förebygga avfall och därmed både bidra till måluppfyllelsen och inspirera andra aktörer till hur man kan arbeta förebyggande. Programmet kan med fördel även ge mer konkreta åtgärdsförslag för hur offentlig upphandling kan användas som verktyg för att nå målen. Miljöstyrningsrådet saknas som utpekad aktör men skulle kunna spela en viktig roll för att förbättra kravställandet vid upphandling. Vidare bör Naturvårdsverkets lägga fokus under den första programperioden (2013-2017) på att initiera pilot-/försöksprojekt och på att utforma arbetssätt, metoder och relevanta nyckeltal så att de föreslagna avfallsförebyggande åtgärderna i programmet realiserar.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

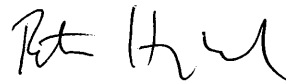
Ekonomisk konsekvensbedömning är ej aktuellt i detta ärende.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet kommer att ha positiva effekter för miljön då det förhoppningsvis leder till ökad tydlighet kring och stimulering av det avfallsförebyggande arbetet i Sverige, och därmed till att materialflöden i framtiden blir resurseffektiva och giftfria.



Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör



Peter Haglund
Direktör SLL Tillväxt, miljö och
regionplanering